

Je to jedna z nejzajímavějších záhad současnosti. Podle vědců by homeopatie vůbec neměla fungovat, i tak je ale - podle údajů Světové zdravotnické organizace - druhou nejrozšířenější léčebnou metodou na světě. Zdravý rozum ji jaksi „nebere“, přesto existuje bezpočet svědectví vyléčených pacientů. A lékaři? Ti se rozdělili na dva tábory: jedni ji odbývají slovem placebo, druzí zařadili homeopatii do své odborné výzbroje. ■ *Eva Jedelská*

NEPOCHOPITELNÁ HOMEOPATIE

Jedno se homeopatii upřít nedá - žádné jiné „alternativní“ metodě se nepodaří lo získat takové postavení. Je tématem mezinárodních kongresů, vyučuje se na fakultách (ne ovšem u nás), homeopatické přípravky se běžně prodávají v lékárnách. Za dvě stě let své existence prošel tento směr mnohými proměnami, základní principy ale zůstávají.

TŘI PILÍŘE HOMEOPATIE

Podobné se léčí podobným

Tato zásada vychází z přesvědčení, že každá látka, která dokáže u zdravého člověka vyvolat určitý příznak, může tentýž příznak léčit, ovšem patřičně zředěná. Těchto léčivých látek je už dnes známo na tři tisíce a patří mezi ně nejen bylinky, živočišné suroviny (drcené sušené včely, mravenci, zvířecí jedy apod.), minerály, kovy, ale i hotové chemikálie.

Čím méně, tím více

Způsob přípravy homeopatik je založen na názoru, že nemoci jsou způsobené narušením základní životní síly, nazývané dynamis. Podaný lék nemá za úkol nic jiného, než pomoci tuto duchovní rovnováhu obnovit; jakmile se to podaří, organismus si s příznaky poradí sám. Základem přípravy přípravku je ředění základní tinktury, přičemž platí, že čím vyšší ředění (a menší množství původní látky), tím silnější je účinek léku. Jakkoli překvapivé, je to v souladu s filozofií celého systému: je-li nemoc jen dynamické, nemateriální narušení organismu, bude i lék tím účinnější, čím je v něm méně hmoty a více „virtuální informace“.

Množství menší než nekonečně malé

V současné době se používají dva základní typy ředění: **centezimální**, označované písmenem **C** nebo **CH** (centezimální Hahnemann, podle zakladatele homeo-

patie), a **decimální (D)**. První systém se používá v Americe a ve Francii, ten druhý ve zbytku Evropy. Číslo na každém léku označuje stupeň ředění a tím i sílu, „potenci“ léku. Např. CH 9 znamená, že lék byl připraven z výchozí matečné tinktury devíti postupnými ředěními, vždy v poměru 1:100. Koncentrace výchozí látky ve vodě by se v tomto případě dala vyjádřit jako poměr 1 ku kvadriliónu (číslo obsahující osmnáct nul!). Chytré hlavy spočítaly, že přibližně od potence D23 nebo CH11 už v ředěné směsi nemůže být ani jediná molekula základní látky (používají se i ale potence mnohem vyšší). Právě tyto léky jsou však podle homeopatů nejúčinnější. Dalším způsobem „zhodnocování“ roztoku je jeho silné protřepávání podle přesně daných pravidel – tzv. **dynamizace**.

OTEC ZAKLADATEL BY SE DIVIL...

Když německý lékař Samuel Hahnemann v druhé polovině osmnáctého století formoval základy svého učení, byla lékařská věda ještě jednou nohou ve středověku. Léčilo se pouštěním žilou a klystýry, nebylo nic známo o virech ani bakteriích,

léčení bylo drastické a neúčinné, v mnohých případech škodlivé. Nelze se divit, že to nadaného mladého muže znechutilo natolik, že se pustil do hledání vlastní cesty. Prvotní inspirací mu byl chinin - Hahnemann na sobě lék vyzkoušel a vypozařoval, že po jeho podání se u něj objevily příznaky malárie, tedy nemoci, kterou léčí! Metodou pokusů a omylů začal trpělivě sestavovat seznam příznaků, které ta která látka vyvolá u zdravého člověka a z toho usuzoval na to, jaké symptomy může léčit; výsledky svého zkoumání uveřejnil v „homeopatické bibli“ *Materia Medica*.

Hahnemann byl velmi úspěšný, léčil aristokraty a dobové celebrity (třeba Balzaca nebo Paganiniho). Od těch dob se ale mnohé změnilo a mistrovi následovníci se museli - každý po svém - vyrovnat s prudkým rozvojem „oficiální“ medicíny. Postupně vznikalo celé spektrum různých variant původního učení, z nichž se nakonec vyčlenily dva hlavní směry, které se ukázaly jako nejsilnější.

Angloamerická, klasická, holistická homeopatie odpovídá svým směřováním k duchovnu názorům hnutí New Age. Její zastánci odmítají očkování i léčbu antibiotiky a s alopatickou medicinou nechtějí mít nic společného; Hahnemannovy zásady dodržují v co možná nejčistší podobě. To mimo jiné znamená, že není dovoleno podávat více léků současně (a už vůbec ne společně s alopatiky = léky používanými současnou medicinou) a používat kombinovaná homeopatika. Tento typ

KDY HOMEOPATIKA POUŽÍT?

S úspěchem se podávají při alergiích, ekzémeh, astmatu, migrénách, gynekologických potížích, angínách, v akutních případech průjmů a zvracení, při chřipkách, při trémě a emocionálních poruchách, při oparech... Není je možné použít v případech, kdy jde o nevratné děje v organismu a v případech imunitního vyčerpání. Nemohou být proto jediným lékem při rakovině, leukémii, genetických chorobách, zánětech a život ohrožujících stavech. I v těchto případech ale mohou být doplňkem léčby.

K HOMEOPATOVI NEBO DO LÉKÁRNY?

V lékárně koupíte tzv. kombinovaná homeopatika - patří sem známé přípravky jako Homeovox, Cocculine nebo Oscilloccinum. Tyto univerzální přípravky neberou v potaz individuální typ pacienta a klasičtí homeopaté je nepoužívají, i přesto s nimi může být uživatel spokojen. Pokud však tyto „prefabrikáty“ nezabírají (především v případě chronických nebo recidivujících onemocnění), měl by se obrátit na homeopata, který vybere lék monokomponentní a navrhne postup léčby.

www.homeopathy.cz: stránky České komory klasické homeopatie. Najdete zde vyhledávač homeopatů, registrovaných komorou za jejich podmínek. Pokud se chcete obrátit na homeopata, právě tady najdete kontakt, dokonce podle místa bydliště.

www.homeopatie-lekarska.cz: stránky České lékařské homeopatické společnosti, která sdružuje homeopaty-lékaře, veterinární lékaře a farmaceuty.

homeopatie provozují spíše léčitelé než lékaři, má blízko k psychoanalýze, filozofii a náboženství.

Francouzská, vědecká homeopatie představuje snahu o co největší přiblížení k vědecké medicíně. Působení homeopatik má podle zastánců této školy materiální, ne duchovní základ a vysvětluje se stimulací imunitního systému. Diagnózu stanovují běžným způsobem, včetně použití přístrojů a laboratorní techniky, a rovnou vyčleňují nemoci, na něž nestačí a které je třeba léčit konvenčními metodami. Nevyhýbají se výzkumům a studiím, které by měly prokázat účinnost léčby. Homeopaty francouzské školy se mohou stát výhradně klasicky vzdělaní lékaři. Tento směr představuje např. u nás dobře známá francouzská firma Boiron. Jeho odpůrci z řad klasických homeopatů mu vyčítají, že v honbě za komerčním úspěchem „zaprodal“ Hahnemannovy myšlenky (představitelé francouzské školy je na oplátku nazývají „fanatiky“).

SMÍR NENÍ V DOHLEDU

Část lékařů i pacientů homeopatii s nadšením přijímá a využívá, ta druhá má pro ni jen (v lepším případě) shovívavý úsměv. A tak je tomu celých 200 let, aniž by někdo oba tábory dokázal jednoznačně rozsoudit. Existují vědecké studie dokazující, z jakých důvodů nemůže homeopatie fungovat. A existují také tisíce kazuistik, popisujících dojemné příběhy uzdravených pacientů. Jde skutečně o placebo efekt, o přirozenou léčivou sílu přírody (ve smyslu „nepomůže, ale aspoň neublíží“)? Nebo vstupují do hry síly, o kterých zatím nic nevíme, a vědci se svými přesnými přístroji jsou vedle jak ta jedle? Homeopatická společnost se stala členem České lékařské společnosti v roce 1991, již v roce 1996 však byla vyloučena s odůvodněním, že nepoužívá „vědecky uznávané postupy“. Nám, laikům, nezbyvá, než je vyzkoušet a svůj názor si vytvořit sami. ■

VYŠETŘENÍ U HOMEOPATA

Homeopat nevybírám lék po stanovení diagnózy, jak jsme zvyklí, ale na základě podrobného rozboru pacientových příznaků a subjektivních pocitů. Přihlíží se také ke konstitučnímu typu nemocného, jeho zvykům, povaze a osobním zvláštěnostem. Na první návštěvu homeopata si proto rezervujte nejméně hodinu času a nedivte se, když se vás bude vyptávat třeba na to, jestli máte rádi sladké nebo zda se snadno rozčílíte. Vzhledem k tomu, že vyšetření ani léky nehradí žádná zdravotní pojišťovna, musíte počítat s tím, že v ordinaci necháte od 500 do 1000 Kč.

JAK UŽÍVAT HOMEOPATIKA

Granule, tablety nebo globule nechte rozpustit v ústech, nejlépe v době mezi jídly. Nekombinovat s potravinami a nápoji výrazných chutí (např. káva či mentol). Homeopatické léky jsou bez kontraindikací (mohou se současně užívat s jinými léky); vedlejší účinky nejsou známy. Mohou je užívat i děti, těhotné ženy a řidiči. Nejmenším dětem můžete lék rozpustit v trošce vody bez bublinek.